

Sytuacja ekonomiczno-finansowa sektora cukrowniczego

dr Piotr Szajner

IERiGZ-PIB

ul. Świętokrzyska 20

PL 00-002 Warszawa

E-mail: szajner@ierigz.waw.pl

**INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY**

Plan prezentacji

Wyniki finansowe przemysłu cukrowniczego;

Czynniki determinujące wyniki finansowe;

Restrukturyzacja sektora;

Ceny cukru;

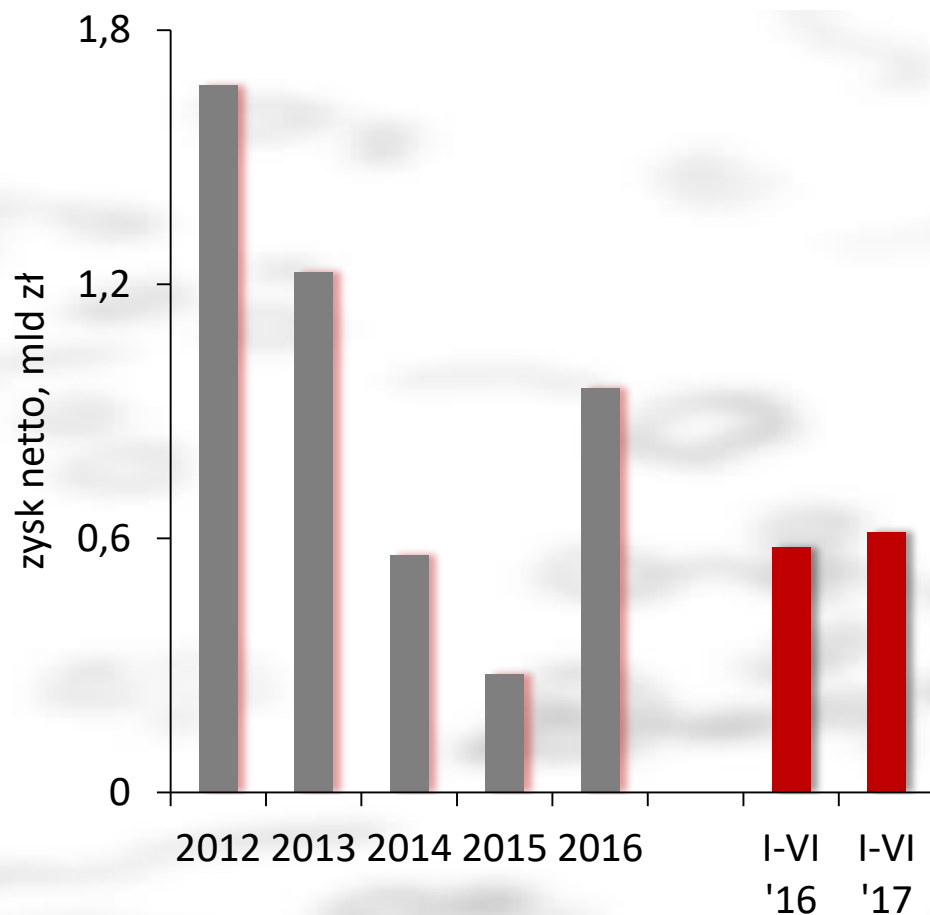
Popyt na cukier w kraju;

Wnioski;

[1.] Wyniki finansowe – zysk netto

Przychody z całokształtu działalności:

2015 r. – 4,4 mld zł;

2016 r. – 5,6 mld zł;

2017 r. – **ok . 6,4 mld zł;**

Struktura przychodów:

Sprzedaż produktów i towarów – 86%;

Przychody finansowe – 12%;

Inne operacyjne – 2%;

Przemysł cukrowniczy wykazuje dużą zmienność dodatniego wyniku finansowego;

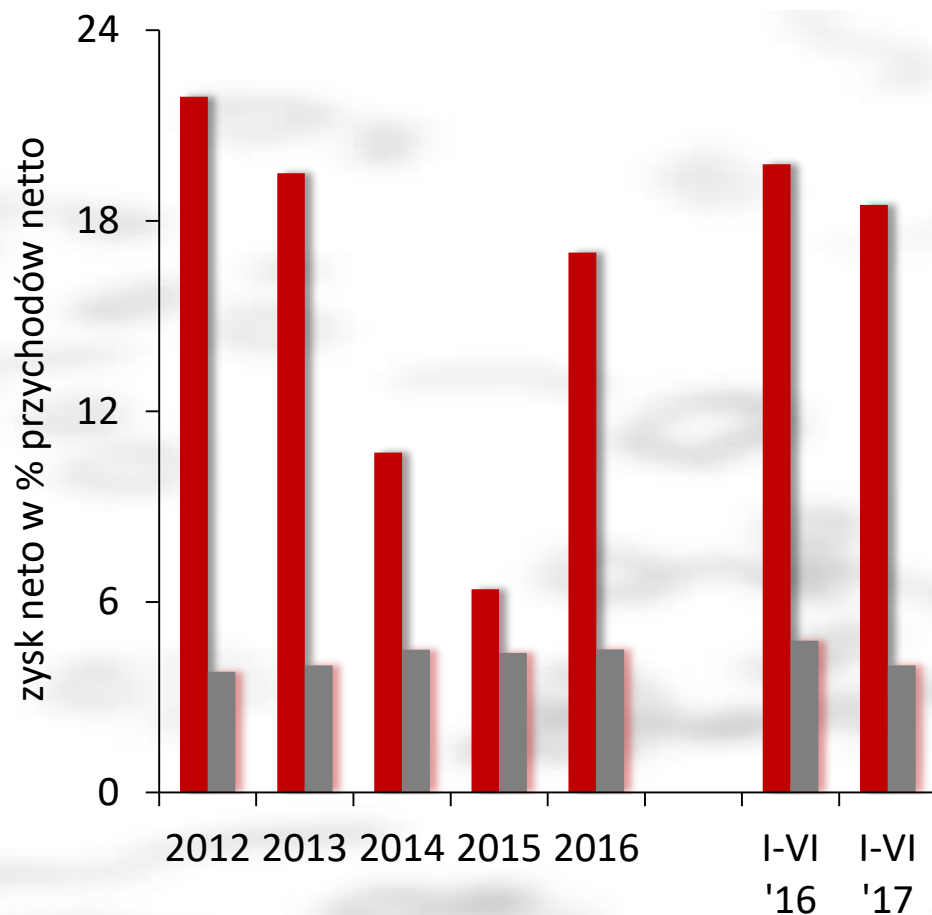
Zysk = przychody – koszty;

Wzrost zysku w okresie I-IX 2017 r. o 6,4% do 0,6 mld zł ,

W 2017 r. szacowany wzrost zysku do 0,8 mld zł.

[2.] Wyniki finansowe – wskaźnik rentowności

Względne mierniki wyników finansowych:

Rentowność netto = relacja zysku netto do przychodów netto;

Względna ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej – umożliwia porównanie z innymi branżami;

Duża zmienność rentowności wynikiem zmienności wyniku finansowego;

W 2016 r. bardzo wysoka rentowność netto **ok. 17%** przychodów netto,

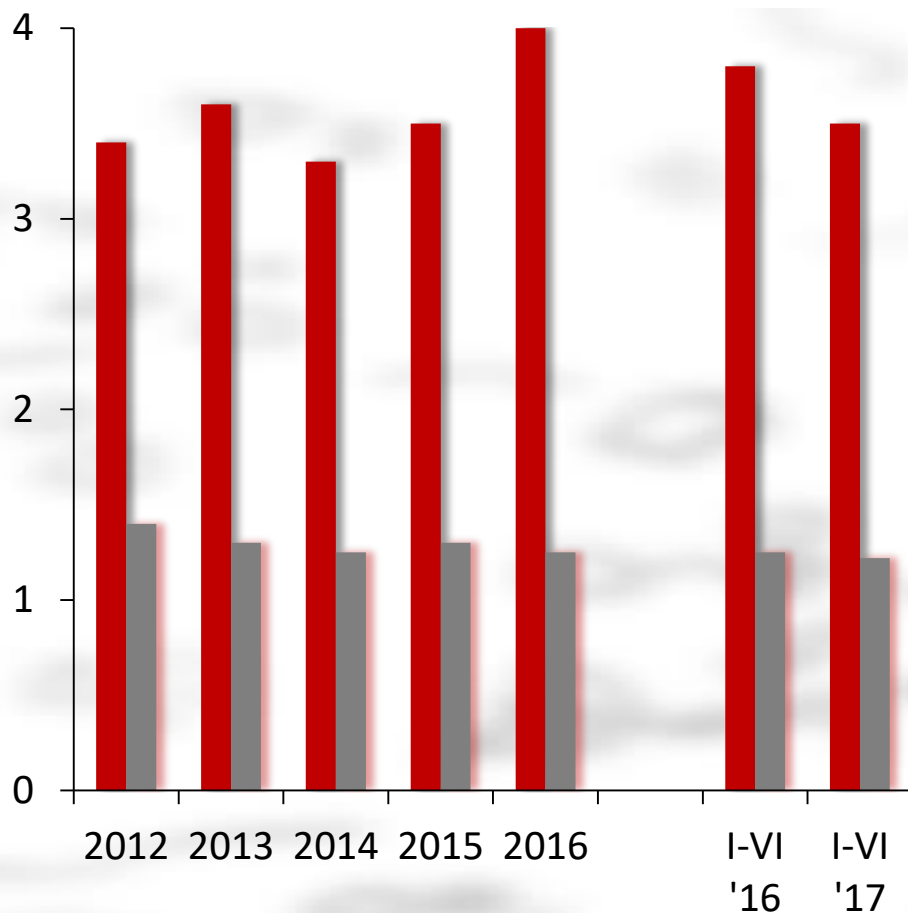
W okresie I-IX 2017 r. **nieznaczne pogorszenie rentowności do 18,5%, wobec 20% w analogicznym okresie 2016 r.**

Przeciętna rentowność przemysłu spożywczego wynosi ok. **4,5%**.

[3.] Wyniki finansowe – płynność finansowa

Płynność finansowa – zdolność do regulowania krótkoterminowych zobowiązań:

Wskaźnik płynności bieżącej to relacja aktywów obrotowych (łatwo zamienialne na środki finansowe) do pasywów bieżących (zobowiązania krótkoterminowe);

Bezpieczny poziom wskaźnika płynności finansowej, który uznawany przez banki wynosi – **1,2**;

Płynność finansowa cukrownictwa wynosi **3,5-4 – nadpłynność finansowa!**

Część kapitału obrotowego jest zamrożona – nieefektywne gospodarowanie kapitałem;

Duże nakłady inwestycyjne – nie rozwiązują problemu nadpłynności

[4.] Wyniki finansowe – przyczyny poprawy

Dobra koniunktura na światowym i krajowym rynku – wysokie ceny cukru – głównie w pierwszej. Połowie 2017 r.;

Duża produkcja cukru w kampaniach 2016/2017 i 2017/2018,

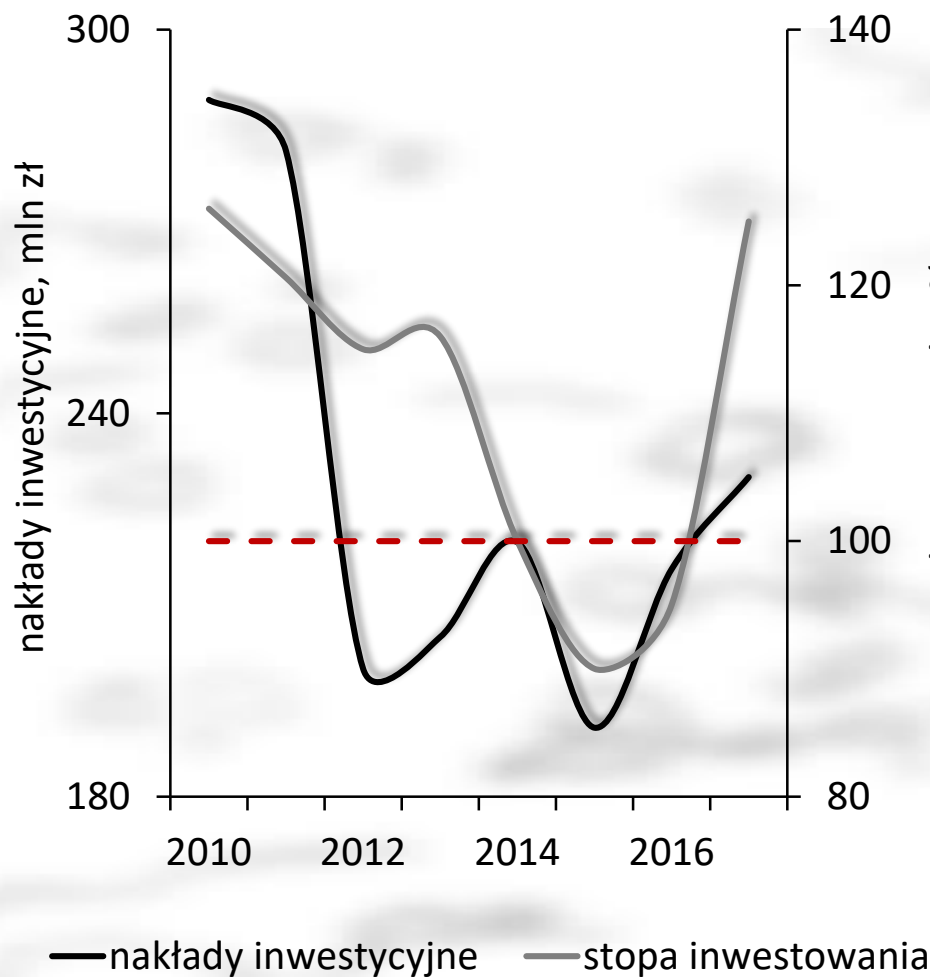
Pozytywne efekty restrukturyzacji branży – wysoka efektywność gospodarowania zakładów cukrowniczych – duża produktywność pracy i kapitału;

Wzrost zużycia cukru w Polsce – w tym w szczególności w przemyśle spożywczym (wtórne przetwórstwo żywności);

[1.] Restrukturyzacja – nakłady inwestycyjne

Nakłady inwestycyjne w latach 2000-2017 wyniosły **4,3 mld zł**, tj. **238 mln zł rocznie**;

2012-2015 – spadek nakładów,

2016 r. – 216 mln zł;

2017 r. – ok. 230 mln zł;

Stopa inwestowania – relacja nakładów inwestycyjnych do amortyzacji (%):

2010-2014 - 120-130%;

2015-2016 – 90-95%;

2017 r. – 125%;

Struktura inwestycji w 2017 r.:

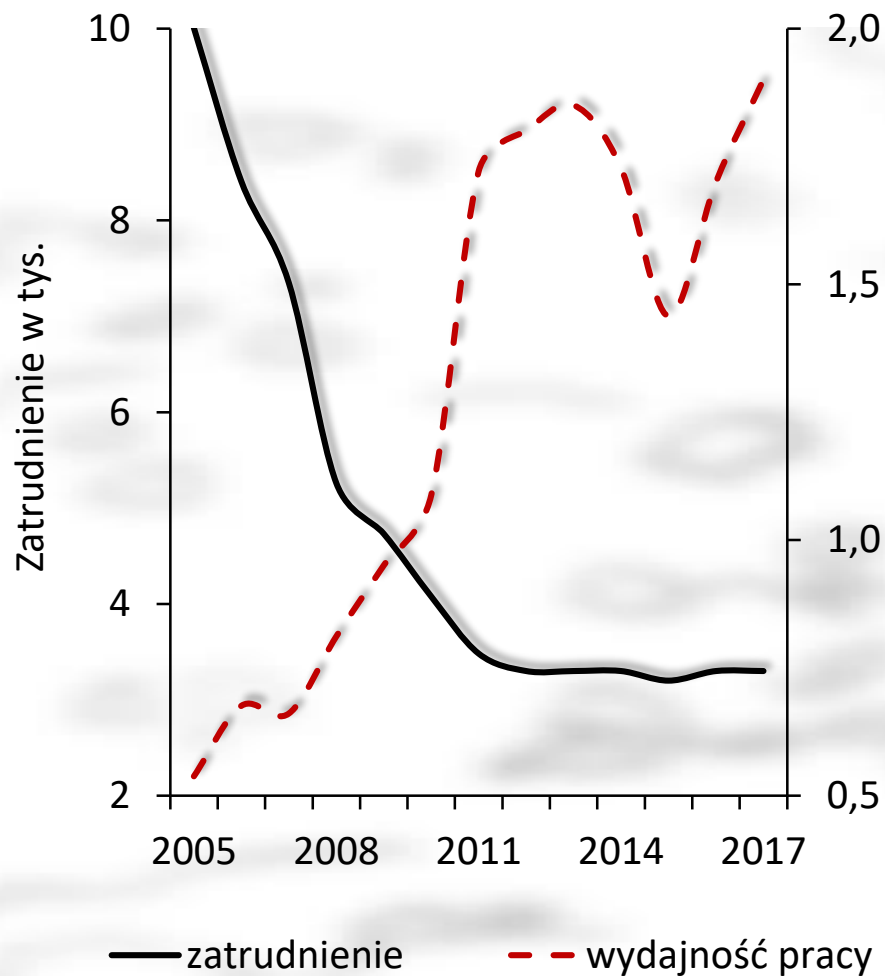
Maszyny i urządzenia – 83%;

Budynki i lokale – 14%;

Pozostałe środki – 3%;

[2.] Restrukturyzacja – zatrudnienie

 Racionalizacja wykorzystania zasobów pracy;

 Długookresowa redukcja zatrudnienia:

 2005 r. - 10,5 tys. osób;

 2017 r. – 3,3 tys. osób;

 Stabilizacja zatrudnienia w porównaniu od 2011 r.

 Duży wzrost wydajności pracy mierzonej:

 wartością przychodów:

 2005 r. – 0,5 mln zł/ osobę;

 2017 r. – 1,9 mln zł/osobę;

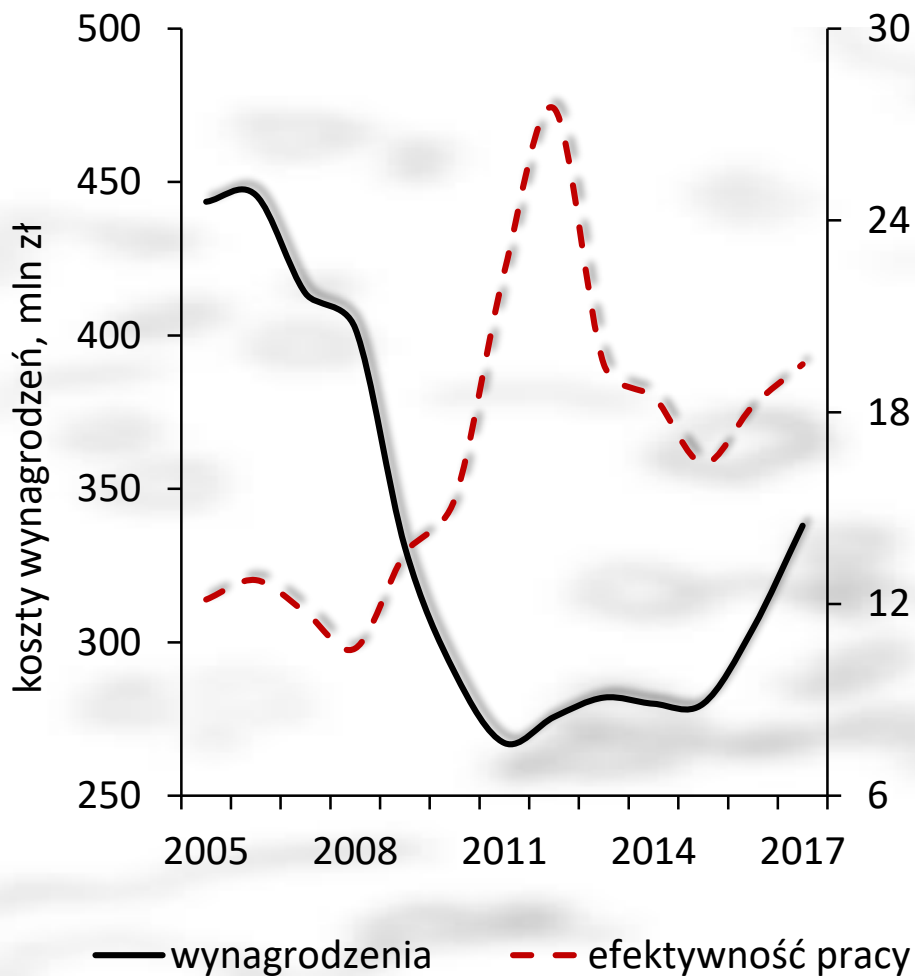
 produkcją cukru:

 2005 r. – 300 t/osobę;

 2017 r. – 636 t/osobę;

[3.] Restrukturyzacja – zatrudnienie

Długookresowa redukcja kosztów wynagrodzeń i wzrost efektywności wykorzystania czynnika pracy,

W latach 2015-2017 wzrost kosztów opłaty pracy,

2005 r. – 444 mln zł;

2017 r. – 338 mln zł;

Efektywność pracy to relacja – przychodów ze sprzedaży do kosztów pracy (wartość wynagrodzeń):

2005 r. – 12,0 zł;

2017 r. – 19,5 zł;

Wzrost technicznego uzbrojenia pracy – relacja wartości kapitału trwałego do zatrudnienia:

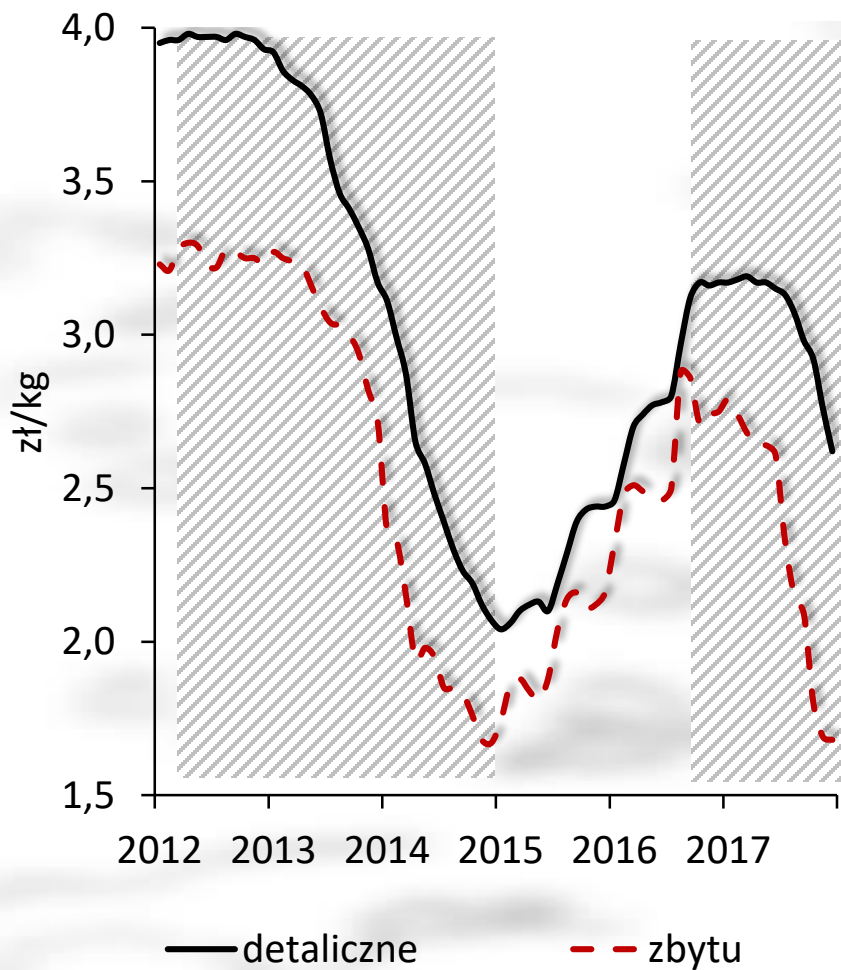
2005 r. – 87 tys. zł/osobę;

2017 r. – 920 tys. zł/osobę;

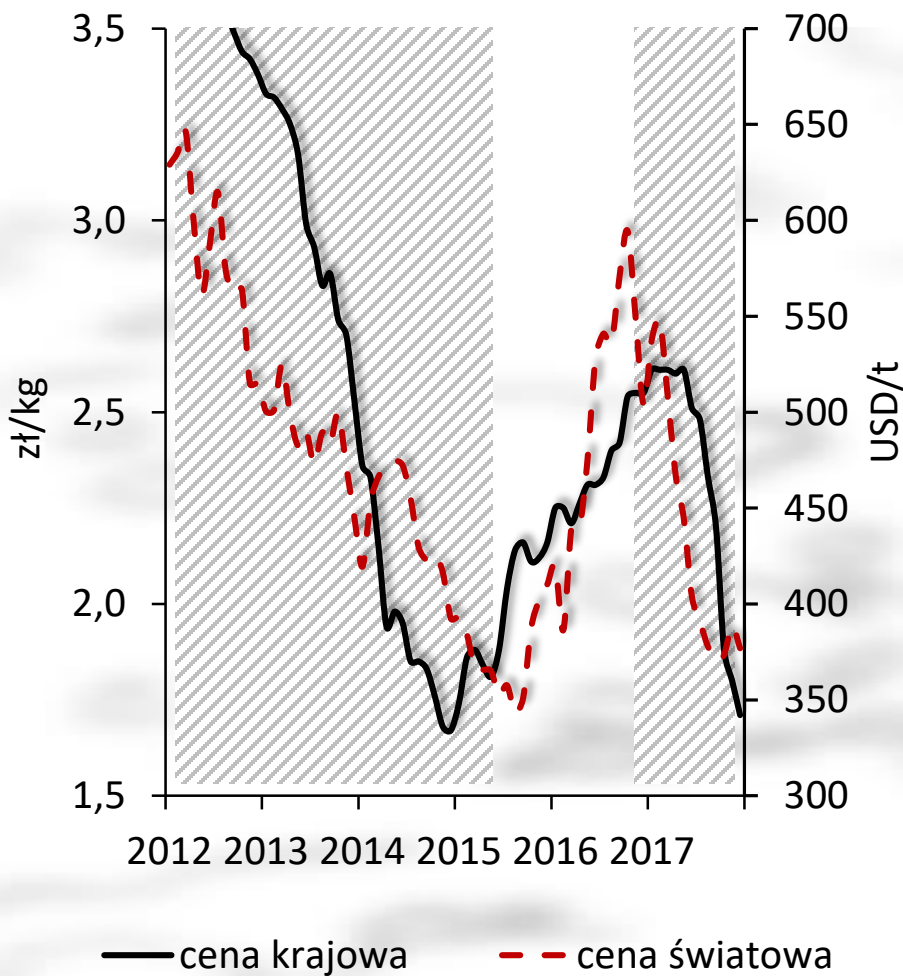
[1.] Ceny cukru w Polsce

- W latach 2012-2017 ceny cukru w kraju wykazywały dużą zmienność,
- Cykl koniunkturalny trwa ok. 2 lat;**
- Zakończenie zjawisk deflacyjnych w UE i Polsce, które były dużym zagrożeniem dla przedsiębiorstw,
- Wzrost inflacji w Polsce;
- Wskaźniki cen detalicznych w 2017 r.:
 - Cukier (zbyt) – 105,5%;**
 - Żywność – 104,2%;
 - Inflacja – 102,0%;
- Wzrost marży handlowej – na poziomie detalicznym i producenta,

[2.] Ceny cukru w Polsce i na świecie

Cykl koniunkturalny na światowym i krajowym rynku cukru trwa ok 2. lat:

2012-2014 – spadek cen;

2015-2016 – wzrost cen;

2017 - – spadek cen;

Analogiczne kierunki zmian cen światowych i cen krajowych i silna korelacja cen ($R=0,78$),

W 2017 r. ceny cukru w Polsce:

workowany – 2,33 zł/kg; -10,9% spadek;

paczkowany – 2,32 zł/kg; -2,0% spadek;

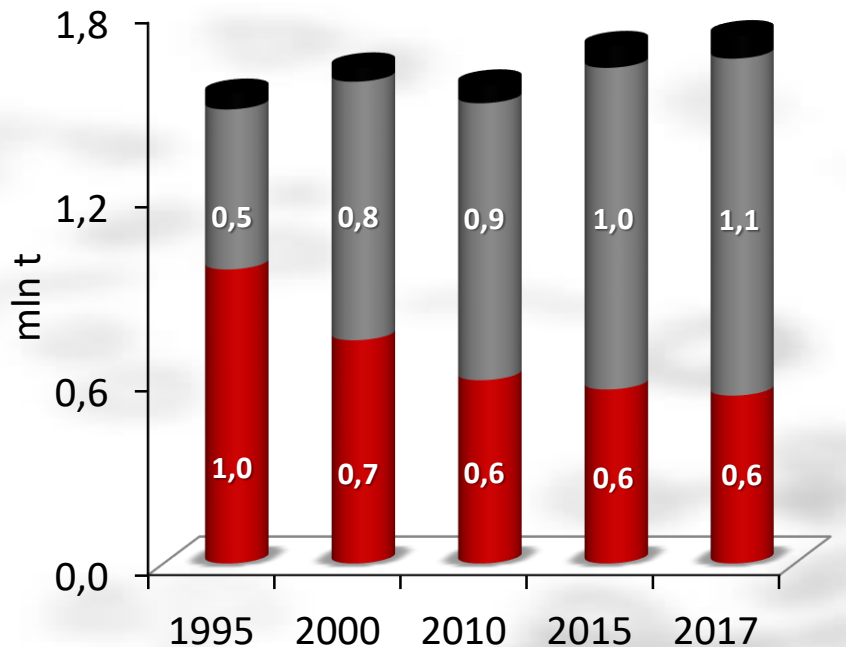
eksportowa - 468 EUR/t; -3,5% spadek;

detaliczna – 304 zł/kg; **+5,5% wzrost**;

Niższe ceny nie spowodowały spadku przychodów, gdyż większy był wolumen sprzedaży produktów oraz większe były inne przychody.

Zużycie cukru w Polsce

■ gosp. domowe ■ p. spożywczy ■ inne działy

Popyt ma istotne znaczenie w przygotowaniu strategii marketingowej przedsiębiorstw;

Zużycie cukru w kraju - tendencja wzrostowa - 1,8 mln t;

Produkcja większa od zużycia – samowystarczalności w sezonach 2016/2017 i 2017/18 – wynosi ok. **120%**;

Zmiany w strukturze konsumpcji:

długookresowy spadek w gospodarstwach domowych do **0,6 mln t**;

wzrost w przemyśle spożywczym do **1,1 mln t**;

Zmiana modelu konsumpcji – wzrost spożycia produktów przetworzonych Niska dochodowa elastyczność popytu na cukier – mały stopień reakcji popytu na zmiany dochodów;

Podsumowanie i wnioski

- Wyniki produkcyjne i ekonomiczne branży cukrowniczej w latach 2016-2017 były bardzo dobre,
- Duża produkcja i wysokie ceny skutkowały wzrostem przychodów i zysku netto oraz poprawą rentowności przetwórstwa, która jest znacznie wyższa niż w przemyśle spożywczym,
- Pozytywne efekty restrukturyzacji i modernizacji przemysłu spożywczego – wzrost nakładów inwestycyjnych w relacji do amortyzacji w 2017 r.,
- Ceny cukru w Polsce w 2017 r. spadały , ale ciągle były relatywnie wysokie,
- Ceny cukru w Polsce są silnie skorelowane z cenami światowymi,
- W 2018 r. przewidywany jest spadek cen na świecie i kraju. Duża presja podaży na ceny krajowe,
- Niskie ceny cukru negatywnie wpłyną na sytuację finansową przemysłu cukrowniczego ,
- Popyt w kraju jest stabilny, ale utrwalają się zmiany w jego strukturze,
- W warunkach dużej produkcji 2017/2018 – konieczny będzie eksport – ale ceny światowe będą niskie,

